

Pilot Film
uvádí

CURIOSA

film režisérky Lou Jeunet

v kinech od 12. prosince

1

Základní informace k filmu

Režie	Lou Jeunet
Scénář	Raphaëlle Desplechin & Lou Jeunet
Hrají	Noémie Merlant (Marie), Niels Schneider (Pierre Louÿs), Benjamin Lavernhe (Henri), Camelia Jordana (Zohra), Amira Casar (Mrs de Hérédia), Mathilde Warnier (Louise), Mélodie Richard (Hélène), Scali Delpeyrat (Mr de Hérédia), Emilien Diard-Detoeuf (Jean de Tinan)
Hudba	Arnaud Rebotini
Země	Francie
Distribuce ČR	Pilot Film
Formát	barevný, DCP, 1:1,85, zvuk 5,1, dolby digital
Přístupnost	od 15 let
Stopáž	107 minut
Žánr	historický
Jazyková verze	francouzština s českými titulky
Rok výroby	2019
Distribuční premiéra	12. 12. 2019
Produkční společnost	Curiosa Films
Producent	Olivier Delbosc
Asistent Producenta	Emilien Bignon
Režie	Lou Jeunet
Scénář	Raphaëlle Desplechin, Lou Jeunet
Střih	Anitha Roth
Kamera	Simon Roca
Umělecká režie	Yann Megard
Kostýmy	Valentine Breton Des Loÿs
Make-up	Nathalie Tabareau-Vieuille
Zvukový design	Rémi Daru
Originální soundtrack	Arnaud Rebotini

Synopse

Paříž. Píše se rok 1895.

Pierre Louÿs je pařížský dandy, spisovatel a básník na pokraji slávy. On i jeho přítel Henri De Régnier jsou zamilovaní do Marie de Heredia, drzé dcery jejich učitele. Přestože by Marie s největší radostí opětovala city Pierrovi, provdá se za Henriho, který je lépe zabezpečený. Pierra to velmi raní a odjíždí do Alžírsko, kde potkává Zohru - okouzující místní dívku, s níž má bouřlivý vztah a sdílí vášeň pro erotické fotografie.

Rok poté...

Marie ke svému manželovi stále nechová nijak velké city. Pierre se vrací do Paříže, přijíždí s ním Zohra. Jakmile se to Marie dozví, spěchá za Pierrem a přiznává, že na něj čekala. Okamžitě se mezi nimi rozvine milostná aféra a začíná hra na kočku a myš s mnoha hráči, plná touhy, žárlivosti a fotografování. Ve jménu vlastního já závodí v překračování zavedených pravidel. Jak daleko jsou ochotni zajít?

Rozhovor s režisérkou Lou Jeunet

Jak vznikl film Curiosa?

Jako režisérka - žena - jsem se do postavy Marie de Régnier zamilovala na první pohled. Pamatuji si, jak jsem se cítila, když jsem objevila mezi stovkami básní, dopisů a dalších archivních listů, fotografie této mladé ženy. Byla svou nahotou tak moderní! Dívala se na mne tmavýma očima, jako by se dožadovala, aby se stala hrdinkou filmu. Měla talentovanou nejen mysl, ale také tělo! Měla jsem přístup ke všem dopisům a pohledům, které jí poslal Pierre Louÿs, a viděla jsem tak na černé na bílém, jak intenzivní vášeň v něm budila.

V první pohled to vypadá, že film Curiosa bude vyprávět příběh Louÿse. Ale pak se promění v Mariin...

Dopisy Marie se ztratily (možná je na konci vztahu spálil Louÿs?). Začala jsem si představovat jejich vztah. Odpojila jsem se od životopisných faktů a podařilo se mi vžít do její kůže. Několik prvků z jejího života jsem zachovala, abych postavě dodala ten správný odstín: básně, které psala Pierrovi, když utekl do Alžírsko, a její rivalce Zohře. Její devastující humor se ho dotýkal natolik, že ho její básně pokaždé přitáhly zpět do Paříže a do její blízkosti.

Takže ano, Curiosa jsem chtěla vytvořit proto, abych mohla vyprávět příběh Marie de Régnier. O tom, jak se z oběti stává žena, která bere svůj osud do vlastních rukou. A o tom, jak objevuje sílu imaginace a prozkoumává svou sexualitu vztahem s Pierrem Louÿsem. Curiosa není biografický film o Pierru Louÿsovi. Nedržela jsem se životopisů postav, abych se mohla při vyprávění příběhu zaměřit na fotografování a sezení, které naši dva milenci pořádali. Curiosa je příběh o tom, jak Marie nad ním přebírá kontrolu.

Film Curiosa jistým způsobem sleduje změnu postavení, nebo alespoň kreativity. Je to tak? Marie, na rozdíl od dobových fotografií prostitutek, neschovává svoji tvář. Vymýšlí si různé pózy a dívá se přímo do hledáčku fotoaparátu. Kdo zajišťuje inscenaci snímků? Je to ona? Nebo on? Právě během fotografování se z Marie, která do té doby byla pouhým objektem touhy, postupně stává žena poskytující ženský úhel pohledu na erotické záležitosti a rovnoměrně si s Pierrem rozděluje „spolu režii“ jejich románku. Klíčovým momentem její rebelie je chvíle, kdy chce Pierra fotografovat nahého ve spánku.

Marie de Regnier předběhla tehdejší dobu...

Marii jde hlavně o provokaci a fantazii. Není konvenční dívka z devatenáctého století. Díky své odvaze, rozporuplnosti a talentu pro svobodu je to velice moderní postava. Její milostné zkušenosti silně rezonují s pochybami o lásce, které máme dnes my. Je na čase, aby ženy přemýšlely nad vlastními sexuálními touhami a nebyly muži považovány za pouhé sexuální objekty. Nyní máme hnutí #MeeToo a tak dále. Dalším krokem je právo na vlastní erotiku, na naprosto svobodnou představitost o sexu a lásce.

Louÿsův problém se vztahy (podobně jako hlavního hrdiny filmu Luise Buñuela *The Obscure Object of Desire / Cet obscur objet du désir*) je pohlcenost vlastní sobeckou touhou, kdy si není schopný uvědomit si, kdo je jejím předmětem, a soucítit s Marií...

Louÿsovi dělá problém přemýšlet o ženách jako o lidech. To je propojené s dobovým myšlením. Obzvláště proto, že má zápal pro sbírání předmětů, vidí ženy jako předměty, které si musí přivlastnit jako trofeje. Chci ukázat, jak se Marie prosazuje jako člověk tak dlouho, dokud ho nedonutí poprvé zažít, jaké to je pociťovat absenci lásky. Marie dobře chápe, že její rivalkou není Zohra, ale fotografie, kterými je Pierre posedlý natolik, že ho od ní rozptylují.

Film se odehrává v době nástupu amatérské fotografie...

Pierre Louÿs byl první člověk v Paříži, který si koupil fotoaparát od Kodaku umožňující vyvolání vlastních pořizovaných fotografií. V jeho případě to bylo klíčové, protože jeho snímky byly velmi erotické. Curiosa se odehrává také v literárním světě. Otec Marie, José María de Heredia, byl básník, a její manžel, Henri de Régnier, byl francouzský básník symbolismu. Chtěla jsem vytvořit snímek vykreslující literární svět té doby, který bude tak vizuální, jak jen to půjde, aby byl dostupný pro co nejvíce lidí.

4

Fotografie také pomáhají posouvat děj vpřed....

Mnoho dramatických chvil je vyvoláno událostmi, k nimž dojde během focení: Pierrovými náhlými odchody, jejich pohlednicemi a dopisy (psali si až sedmkrát denně). Marie třeba nechá – jen tak náhodou – ležet v bytě fotku Pierrova přítele Jeana. To je začátek období, do něhož jsme stále ponořeni. Co je na tomto příběhu výjimečného, je svébytný romantický příběh. Záměr nebyl natočit, jak se lidé milují, ale o vášni měnící se v žárlivost díky fotografování skrze které se milují. O století později, když vidíme fotografie, které spolu pořídili, můžeme přemýšlet o tajemství, které se za tím vším skrývá, ale nelze ho odhalit. A právě tuhle záhadu jsem se snažila převést na plátno.

Film se zdá být částečně dobový, snažící se zachytit barvy, umělecký elán a čistou energii, kterou lze vidět v raných filmech Lumièrů z období Belle Époque...

Přesně tak. Belle Époque byla relativně veselá a pozitivní doba. Ale Curiosa se nesnaží být historickou výpovědí. Nejsou zde žádní koně ani kočáry! Snažila jsem se o stylizované provedení. Měla to být jakási interpretace éry. Například náš designer Yann Mégard vytvořil samostatný set pro film – jakýsi film z tapet představující duševní krajinu postav. Yann zvětšil fotografie Louÿse s pozadím slavné tapety z Muzea tapet v Rixheimu, před kterou modelky pózovaly, a předělali ji pro film. Také použili role tapet se vzory z 19. století do jeho mládeneckého bytu. Všechny natáčecí lokace jsou v 9. pařížském obvodu a na Avenue Kléber, tedy skoro přesně na místech, kde se původní příběh udál.

Kostýmy jsou nejspíš pro postavy klíčové

Snažili jsme se, aby modernost filmu odrážela disco koule s Eiffelovkou a také šaty od Azzedina Alaïa, které si herečka Camellia Jordana v roli Zohry obléká do opery. Co se týče kostýmů, společně s kostymérkou Valentinou Breton Loys jsme přetvořili pouze dva Mariiny kostýmy, jeden od jejího pařížského krejčího ve stylu „saharienne“ od Yves Saint Laurent, a bílý outfit na konci filmu. Mariiny kostýmy jsou nejen soudržné s dobovou módou (v té době panovala mimo jiné fascinace vším japonským a Marie proto nosí kimona), ale zároveň odráží vývoj jejích citů. Muži se oblékají do černé a bílé: Marie vypadá jako pestrobarevný motýl uprostřed mužské fotografické palety ze starých časů. Ale všechny kostýmy jsou opravdu staré kousky oblečení – jsou vintage, vypůjčené, ale použity tak, aby měly co nejmodernější efekt. S Véronique Boitout jsme místo vysoce invazivních dobových klobouků chtěly pracovat s vlasy v duchu Art Nouveau, s plášti, pírký a šperky. Herci si nechali narůst opravdové knírky jako současní hipsteři.

Curiosa je film o mužském a ženském pohledu. Fyzická přitažlivost je ve filmu nesmírně důležitá již od první scény, kdy Pierre s Marií nemluví, nýbrž ji sleduje, zatímco ona tráví čas se svými sestrami...

Kameraman Simon Roca natáčel pomocí dvou digitálních kamer s cílem v hercích vyvolat větší spontánnost. Celý film natočil starými objektivy Leica 50mm a 85mm. Používal také starý fotoaparát pro černobílých fotografie z průběhu scén. Měli jsme knihovnu fotografií, kterým jsme chtěli vzdát čest bez časového omezení. Rámečky byly inspirovány francouzským kultem japonismu a francouzskou uměleckou skupinou Nabis. Ve scéně, kdy Henri poslouchá Pierra a Marii při souloži, jsme v japonském stylu natočili detailní záběry jejich chodidel a Mariiných rukou.

5

Hudba je také inspirovaná dobovou hudbou, ale je moderní...

Arnaud Rebotini, velký obdivovatel Debussyho, nejlepšího přítele Louÿse, vytvořil hravý a veselý elektro soundtrack, který se ihned propojí s mládím herců. Hudba odráží pocity postav i jejich melancholii.

Jak vznikal scénář, na kterém jste pracovala spolu s Raphaëllem?

Ze začátku jsem hodně psala, dokud jsem nenarazila na fotografie a korespondenci. Dlouho jsem dělala rešerši. S Raphaëllem jsme pracovali na tom, abychom dokázali převést do dialogů všechny poetické „výměny“ co nejmodernějším a nejsrozumitelnějším jazykem. Hodně jsme se smáli dobovým výrazům, které Louÿs používal ve svých dopisech: „Udělat čiču,“ „růžový kvítek“ a tak dále.

Použitím moderního dialogu jste také chtěla dát najevo, že se jedná o moderní lidi...

Ano, pokud jde o vizuální psaní, to jsem se naučila od Gérarda Bracha, scénáristy filmů Hnus a Ples upírů od Romana Polanského. Film měl odrážet Louÿsův impuls v psané podobě. Jako režisérku mě fotografie fascinují stejně jako jeho.

Spolupracujete se čtyřmi nejprominentnějšími mladými francouzskými herci, z nichž dva jsou držitelé ceny César za nejslibnějšího herce nebo herečku – Niels Schneider (“Dark Diamond”), Camelia Jordana (“Le Brio”) – a dva byli nominováni ve stejné kategorii – Noémie Merlant (“Heaven Will Wait”) a Benjamin Laverhne (“C’est La Vie!”). Jak jste v nich dokázala vzbudit sexuální otevřenost potřebnou pro film?

Sexuální otevřenost je to, co se filmem snažím říci. První láska je pro Pierra a Marii poměrně záhadná a nikdy nezapomenou na intenzitu jejich vášně. Obsazování do rolí bylo velice zdoluhavé. Noémii Merlant jsem si vybrala poté, co jsem ji natáčela ve studiu během sezení, při kterém předváděla různé pózy. Byla schopná proměnit se z nevinné dívky v perverzní ženu a věděla, jak hrát tělem. Ale její nahota vyprovokuje reakci, která není ani sexuální, ani zvědavá, a její pózy nejsou o exhibicionismu. Stejně sezení jsem měla i s Nielsem Schneiderem. Je to velice velkorysý herec, který si vybírá komplexní role a postavy, které jsou samy o sobě nenávidné, a dodává jim lidskost a hloubku. Postavu Louÿse, který je nenasytný, ale i přesto se nás dotýká a umožňuje nám nesoudit jeho postavu podle moderních kritérií, nemohl hrát nikdo jiný než pekelně krásný Niels.

A Jordan a Laverhne?

Na scénu Camélie Jordanové, kde je se třemi muži, jsme jí poradili, aby to zahrála jako Rihanna nebo Beyoncé, které jsou symboly afroamerické ženské síly. Camélia dodává obrovské množství emocí pádu ke dni, kdy se z ikony stává nicka. Role Benjamin Laverhneho, jakožto paroháče, je bezpochyby nejnevědčejší, ale Benjamin ze své postavy dokáže udělat nejlepšího milence ve filmu milujícího Marii nade vše. Když mu řekne, že se chce stát spisovatelkou a zeptá se ho, jestli si přečte to, co napíše, je to velice dojemné.

Na čem pracujete nyní?

Začala jsem psát současný příběh o kráse. Je to příběh herečky, která se snaží znovu prorazit. Také přemýšlím o tom, že budu pracovat v angličtině na filmu o vaření, který má být sentimentálním vzděláváním prostřednictvím chuti. Jedná se o film, ve kterém se střetává Evropa s Amerikou.

Lou Jeunet, režisérka a scénáristka

Curiosa je jejím prvním celovečerním filmem. Napsala a režírovala čtyři oceněné televizní filmy a také krátký snímek s názvem Le Beau Pavel s Jeannem Balibarem (festival Clermont Ferrand). Vystudovala režii a střih na IDHECu (Fémis). Seznámila se s Romanem Polanským, u kterého měla scénáristickou stáž. Ta ji inspirovala k psaní. Získala grant od Villa Medicis Hors les Murs v Londýně na dokument o Bloomsbury.

Šanci napsat svůj první televizní film, „Tout ce qui brille“, jí dal Claude de Givray, scénárista pro Françoise Truffautu. Ve filmu si zahrály Annie Girardot a Isabelle Carré. Lou Jeunet byla oceněna SACD Talent Television Award. Film „The Favorite Girl“ byl nominován na cenu Emmy a obdržel dvě ocenění na Mezinárodním televizním festivalu v Monte Carlo.

Po deseti letech, které věnovala psaní scénářů pro televizní projekty, ji její vášeň pro fotografování dovedla k vytvoření scénáře pro její první celovečerní film Curiosa.

Jedná se o jedinečný projekt, který vznikl díky tomu, že byly objeveny erotické fotografie Pierra Louÿse and Marie de Régnier. Projekt byl od začátku koncipován s rozpočtem pro první film, bez významného přepracování. Za vším stála touha vyprávět příběh o lásce a provinění v neupravené verzi. Tváří v tvář se svůdníkem se z Marie stává prostopášnice, která nad Pierrem získává převahu.

Lou Jeunet je členkou rady FERA (Federace evropských filmových režisérů) a vznesla před radou problém nedostatečné reprezentace režisérek.

